

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **PIVOVAR EGGENBERG, a. s.**, se sídlem Český Krumlov, Latrán 27, zastoupeného JUDr. Ing. Jiřím Kurucem, advokátem se sídlem Karlovy Vary, Bělehradská 14, proti žalovanému **Českému báňskému úřadu**, se sídlem Praha 1, Kozí 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, č. j. 7 Ca 196/2006 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 5. 2006, č. j. 1452/06 (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jako nepřípustné zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Sokolově (dále též jen „OBÚ“) ze dne 22. 12. 2005, č. j. 2525/IV/511/Ing.Ma/05 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byla, na žádost společnosti Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s., se sídlem Sokolov, Staré náměstí 69, povolena hornická činnost pro otvírku, přípravu a dobývání výhradního ložiska hnědého uhlí a provozování vnitřní výsypky lomu Jiří v dobývacím prostoru Albertov, Královské Poříčí, Lomnice a Nové Sedlo, a to za předpokladu dodržení rozsahu a podmínek uvedených v *Plánu otvírky, přípravy a dobývání Lom Jiří 2005-2010 z června 2005*. Dále byla prvostupňovým rozhodnutím schválena tvorba

zákonných finančních rezerv na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání výhradních ložisek hnědého uhlí a schválena tvorba zákonných finančních rezerv k zajištění vypořádání důlních škod způsobených na hmotném majetku vlivem dobývání výhradních ložisek hnědého uhlí, v obojím případě za současného splnění podmínek v prvostupňovém rozhodnutí uvedených. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Městského soudu v Praze žalobou, kterou se domáhal jeho zrušení. Rozsudkem ze dne 21. 5. 2008, č. j. 7 Ca 196/2006 - 54, byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Městský soud v odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že předmětem sporu je právní otázka, zda smlouva o budoucí kupní smlouvě k nemovitostem zakládá účastenství budoucího kupujícího v řízení o povolení hornické činnosti dle § 18 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hornické činnosti“). Poté, co městský soud citoval znění § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, vyložil pojem *občané*, užitý při definici účastníků předmětného řízení, rozšiřujícím způsobem. *Občanem* je v tomto smyslu každá fyzická či právnická osoba, jejíž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny. S ohledem na obsah povolované činnosti sice lze za dotčené právo považovat nejen právo vlastnické, ale i právo pozemky užívat; ani jedno z nich však žalobci nevzniklo, neboť mu svědčilo pouze právo v budoucnu pozemky nabýt do vlastnictví. Toto právo však nebylo rozhodnutím o povolení hornické činnosti nijak dotčeno, neboť povolením hornické činnosti pozemek nezaniká a kvalitativní změna pozemků může být pouze předmětem soukromoprávního vztahu mezi prodávajícím a budoucím kupujícím. Pokud by smlouva o smlouvě budoucí účastenství skutečně založila, potom by na základě totožného vlastnického titulu vystupovalo ve správním řízení vícero subjektů v pozici účastníka, a to s možným odlišným stanoviskem. Vyřešení střetu zájmů současného a budoucího vlastníka přitom městský soud vnímá jako těžko představitelný. Dodává, že vlastnické právo absorbuje budoucí vlastnické právo budoucího kupujícího, a proto vylučuje účastenství nad rámec vlastníka; to vše na rozdíl od nájemce, podnájemce či oprávněného z věcného břemene užívání, kteří namísto vlastníka realizují právo věc užívat. Tento závěr nevnímá městský soud ani za rozporný s nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, č. j. I. ÚS 600/99, neboť výklad tohoto nálezu tak, jak jej podává žalobce, by za účastníka řízení o povolení hornické činnosti činil každého potenciálního zájemce o dotčené pozemky, aniž by se tento zájem odrazil ve smluvním ujednání s dosavadním vlastníkem. Rozšiřující výklad účastenství je v rozporu i se samotnou podstatou řízení o povolení hornické činnosti, neboť výše uvedená potencialita nového okruhu účastníků by popřela zásadu právní jistoty již skončeného řízení. Jelikož není zřejmé, zda podmínky pro uzavření budoucí smlouvy skutečně nastanou (zejména výsledek soudního řízení o určení vlastnictví pozemků je na vůli stran nezávislý a mezi nimi nevymahatelný), nelze aplikovat na věc ani náleze Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2002, č. j. IV. ÚS 512/01.

Závěrem se městský soud zabýval procesním režimem, jež předcházela vydání napadeného rozhodnutí. Dospěl přitom k závěru, že jakkoli podal odvolání subjekt, který nebyl účastníkem řízení, a odvolání tak nemělo vliv na právní moc napadeného rozhodnutí, podání bylo učiněno v souvislosti s řízením, které nebylo pravomocně skončeno před účinností (nového) správního řádu, a proto je toto odvolání třeba posoudit dle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád z roku 1967“), jak stanoví § 179 odst. 1 správního řádu. Žalovaný tak

sice aplikoval nesprávnou právní normu, což však nebylo na újmu práv žalobce, neboť napadeným rozhodnutím dospěl k totožnému závěru, jako by aplikoval správní řád z roku 1967. Proto není dán důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Je-li totiž odvolání zamítnuto pro nepřipustnost, samotné rozhodnutí fakticky obsahuje rozhodnutí ohledně (ne)účastenství odvolatele; samostatné další rozhodnutí o (ne)účastenství by postrádalo smyslu, je-li důvodem zamítnutí odvolání právě neexistence postavení odvolatele jako účastníka řízení.

Proti tomuto rozsudku brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti především uvádí, že ačkoli soud v odůvodnění rozsudku nejprve cituje nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, č. j. I. ÚS 600/99, dále již uvádí, že podle Ústavního soudu je účastenství dáno existencí věcného práva nebo práva věc užívat. Přitom citovaný nálezy přímo říká, že k postavení účastníka řízení postačí pouhý (hmotněprávní) předpoklad existence jeho práv, právem chráněných zájmů či povinností - to jistě neznamená jen věcné nebo užívací právo. Dále stěžovatel uvádí (k argumentu, že právo na budoucí uzavření kupní smlouvy nebylo napadeným rozhodnutím nijak dotčeno), že napadené rozhodnutí má dopad na kvalitu předmětů právních vztahů a je právě důvodem právní úpravy účastenství ve správních řízeních. Nejde o to, jak naznačuje soud, že by zde musela pro splnění podmínky účastenství existovat práva nebo chráněné zájmy pouze ve smyslu horního zákona. Proto se také hovoří nejen o *právech*, ale též o *chráněných zájmech*. Nicméně nelze ani mít za to, že by žalobce v daném správním řízení neměl zájem práva a právem chráněné zájmy ve smyslu horního zákona uplatňovat, respektive že by z titulu oprávnění nabýt vlastnické právo k pozemkům nechtěl uplatnit svá odborná stanoviska. K argumentu městského soudu o obtížnosti řešení střetu zájmů vlastníka a jeho smluvního partnera stěžovatel uvádí, že tato skutečnost není důvodem pro zamítnutí jeho účastenství. Dohody o střetu zájmů si lze těžko představit i mezi jinými účastníky řízení, nicméně zákon o hornické činnosti předložení dokladů o vyřešení střetu zájmů vyžaduje (§ 17 odst. 2 zákona má vyřešit střet zájmů nejen s nositeli práv, ale právě i jen obecně *zájmů*). Vlastník pozemku se v dané věci o samostatné rozhodování ve správním řízení připravil z vlastní vůle, a to právě uzavřením předmětných smluv. Taktéž nelze paušálně vyloučit účastenství oprávněného ze smlouvy o budoucí kupní smlouvě jen proto, že by se tím potenciálně vytvářel neustále nový okruh účastníků řízení. Je na správním orgánu, aby posoudil konkrétní okolnosti posuzovaných případů, zejména dobu uzavření smluv, a z těchto skutečností vyvodil, zda je či není institut smlouvy o smlouvě budoucí zneužíván. Konečně stěžovatel poukazuje na nepřezkoumatelnost rozsudku, pokud jde o závěr, že vlastnické právo absorbuje budoucí vlastnické právo budoucího kupujícího, a proto vylučuje další účastenství nad rámec vlastníka. Vlastník totiž nezastupuje práva osoby oprávněné ze smlouvy o smlouvě budoucí a jejich zájmy mohou být v rozporu. Ze všech uvedených důvodů navrhuje stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k věci odkázal na vyjádření k žalobě. S rozsudkem městského soudu se ztotožňuje a nad rámec již uvedeného v první řadě poukazuje na skutečnost, že stěžovatel neustále operuje s pojmem *chráněné zájmy*, přičemž přesná citace § 18 zákona o hornické činnosti je *právem chráněné zájmy*. Stěžovatel dosud nespécifikoval,

jaký *právem chráněný zájem* je v jeho případě dotčen. Žalovaný trvá na tom, že smlouva o smlouvě budoucí nemůže být titulem, který by budoucímu nabyvateli zakládal právo stát se účastníkem řízení ve smyslu § 18 zákona o hornické činnosti. Právo nabýt v budoucnu do vlastnictví předmětné pozemky není řízením o povolení hornické činnosti dotčeno; další podmínky smlouvy jsou soukromoprávním ujednáním stran a nemohou být *právem chráněným zájmem*. Žalovanému rovněž není zřejmé, z čeho stěžovatel usuzuje, že se vlastník uzavřením smluv sám omezil v samostatném rozhodování ve správním řízení, když toto omezení nevyplývá ani ze smlouvy, ani stěžovateli nesvědčí udělená plná moc. Ani z horních předpisů, ani ze správního řádu účastenství osoby, jejíž právo k objektu dotčenému povolovanou činností v budoucnu vznikne na základě soukromoprávního ujednání, nevyplývá. Žalovaný souhlasí i se závěrem, že by přiznání účastenství stěžovateli znamenalo neustálou potencialitu nového okruhu účastníků již skončeného řízení. Dále je, na rozdíl od stěžovatele, toho názoru, že nelze účastenství vyloučit ani u osoby, která by určitého institutu zneužila, aby postavení účastníka řízení dosáhla. K otázce nepřezkoumatelnosti uvádí, že stěžovatel určité věty vytrhává z kontextu. Ze všech těchto důvodů navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Již v samém úvodu kasační stížnosti vznesl stěžovatel námitku nepřezkoumatelnosti, kterou je třeba vypořádat na prvním místě; teprve poté, dospěje-li zdejší soud k závěru, že napadené rozhodnutí přezkoumatelné je, může se totiž zpravidla zabývat dalšími stížnými námitkami (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004 - 105, publikovaný pod č. 617/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost se má týkat závěru krajského soudu o tom, že vlastnické právo absorbuje *budoucí* vlastnické právo budoucího kupujícího, a proto vylučuje další účastenství nad rámec vlastníka dotčených nemovitostí (k tomu stěžovatel dodal, že vlastník nezastupuje práva osoby oprávněné ze smlouvy o budoucí kupní smlouvě).

V obecné rovině lze uvést, že konstantní judikatura pojmá za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména takové rozhodnutí, z něhož není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka má za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby; dále je za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost takové rozhodnutí, z něhož zejména jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS nebo rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS). Veden shora popsáním pojetím nepřezkoumatelnosti dospívá Nejvyšší správní soud k tomu, že o nepřezkoumatelnosti lze pojmově hovořit pouze u závěrů, ke kterým soud dojde nebo ke kterým dojít v souvislosti s přednesenou žalobní argumentací měl; v daném případě v souvislosti s žalobní námitkou, že se stěžovatel měl stát účastníkem správního řízení o povolení hornické činnosti z titulu možného dotčení práv či právem chráněných

zájmů nebo povinností povolením hornické činnosti podle § 17 an. zákona o hornické činnosti. Nelze však nepřezkoumatelnost jako stížní důvod vztáhnout k jednotlivým tvrzením, z nichž závěry o žalobních námitkách teprve vyúsťují, nadto vytrženým z kontextu. Nejvyšší správní soud tedy, s přihlédnutím k ustálené judikatuře i k souvislostem, v nichž byla argumentace městského soudu použita, dospívá k závěru, že v případě tvrzení, že vlastnické právo absorbuje budoucí vlastnické právo budoucího kupujícího, lze pojmově hovořit pouze o možné nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, tj. o stížním důvodu podřaditelném pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V této rovině se pak s jednotlivými argumenty stěžovatele vypořádá.

Ke skutkovému stavu Nejvyšší správní soud uvádí, že z předloženého spisu vyplynulo, že dne 22. 12. 2000 uzavřelo město Locket jako budoucí prodávající a První západočeská společnost pro kapitálový trh, a.s. jako budoucí kupující smlouvu o budoucí kupní smlouvě, ve které se dohodli na prodeji ve smlouvě specifikovaných pozemků za ujednanou kupní cenu, a to v konkrétně stanovené lhůtě počítané ode dne písemné výzvy kterékoli ze smluvních stran k uzavření kupní smlouvy. Dne 31. 3. 2003 uzavřelo město Locket na straně jedné, První západočeská společnost pro kapitálový trh, a.s. na straně druhé jako cesionář, a stěžovatel na straně třetí jako cedent dohodu o převodu práv a převzetí závazků. Touto smlouvou převedl cesionář na cedenta (stěžovatele) veškerá práva z výše uvedené smlouvy o smlouvě budoucí kupní ze dne 22. 12. 2000, přičemž město Locket a stěžovatel se zde dohodli na modifikaci některých ustanovení smlouvy o smlouvě budoucí kupní. Jak dále vyplývá ze spisu, stěžovatel měl zato, že by z titulu budoucího vlastnického práva k pozemkům dotčeným povolením hornické činnosti měl být účastníkem správního řízení ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, a z tohoto důvodu podal odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí OBÚ, jímž byla na pozemcích tvořících předmět smlouvy o smlouvě budoucí kupní hornická činnost povolena; toto odvolání však žalovaný jako nepřijatelné zamítl. Otázku účastnictví stěžovatele v řízení o povolení hornické činnosti proto měl posoudit městský soud.

Podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti jsou *účastníky řízení o povolení hornické činnosti žadatel, investor, vlastník důlního díla a občané, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána*; městský soud přitom, dle názoru zdejšího soudu, pojem *občané* správně vyložil rozšiřujícím způsobem i na právnické osoby, tedy potenciálně i na stěžovatele.

V dalších úvahách je vhodné připomenout, že úprava účastníků řízení v § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti představuje *lex specialis* k obecné úpravě účastnictví obsažené ve správním řádu (§ 27 odst. 1 a 2 správního řádu, respektive § 14 odst. 1 správního řádu z roku 1967), která se tak v přezkoumávaném případě nepoužije ani z části. Proto se stěžovatelova argumentace nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2001, č. j. I. ÚS 600/99, jeví jako nepřiléhavá, neboť citovaný náleze se týká vymezení obecné definice účastníků správního řízení dle § 14 odst. 1, věta před středníkem správního řádu z roku 1967 a účastníků zahrnovaných do tzv. *třetí definice účastníka*, tedy účastníků *tvrzených* (§ 14 odst. 1, věta za středníkem téhož zákona).

K zodpovězení tedy zůstává otázka, zda práva stěžovatele vyplývající ze smlouvy o budoucí kupní smlouvě, tj. zejména budoucí možné vlastnické právo k pozemkům dotčeným hornickou činností, představují ona *práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti, které mohou být povolením dotčeny*, ve smyslu speciální definice účastenského postavení v posuzovaném správním řízení.

Vlastnické právo je nejvyšší právní mocí nad věcí a zahrnuje právo věc držet, užívat, požívat její plody a užitky a právo s věcí nakládat, tj. činit ji předmětem právních úkonů (§ 123 občanského zákoníku). Jedná-li se o pozemek, spadá pod právo s věcí nakládat i právo přímo či nepřímo rozhodovat o budoucím právním režimu pozemku, včetně jeho účelového určení, byť tento právní režim vyplývá z norem práva veřejného, a nikoli soukromého. Udělí-li tedy vlastník pozemku ve správním řízení souhlas s povolením hornické činnosti na něm (k tomu viz bod 6. odůvodnění prvostupňového rozhodnutí), jedná v intencích svého vlastnického práva, resp. jeho dílčí složky *práva s věcí nakládat*.

Pokud jde o práva plynoucí ze smlouvy o smlouvě budoucí, podle § 50a občanského zákoníku se účastníci mohou *písemně zavázat, že do dohodnuté doby uzavřou smlouvu; musí se však přitom dohodnout o jejích podstatných náležitostech* (tedy v případě kupní smlouvy o jejím předmětu a kupní ceně). *Nedojde-li do dohodnuté doby k uzavření smlouvy, lze se do jednoho roku domáhat u soudu, aby prohlášení vůle bylo nahrazeno soudním rozhodnutím, jímž právo na náhradu škody není dotčeno*. Z výše citovaného ustanovení je zřejmé, že jediné právo, které budoucímu kupujícímu svědčí ze smlouvy o smlouvě budoucí kupní, je právo na uzavření smlouvy o koupi předem definovaném předmětu a kupní ceně ve stanovené lhůtě (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 30 Cdo 1244/99, publikovaný v Soudních rozhledech č. 7/2003, str. 234). Toto *právo* stěží může být rozhodnutím o povolení hornické činnosti na pozemcích tvořících předmět smlouvy dotčeno.

Zbývá nyní posoudit, zda stěžovateli nesvědčí alespoň ustanovením § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti předpokládaný *právem chráněný zájem*. Jakkoli Nejvyšší správní soud rozumí stěžovateli v tom směru, že zhoršení kvality v budoucnu nabývaného předmětu smlouvy považuje za nežádoucí, k existenci *právem chráněného zájmu* nelze než uvést, že s ohledem na dispoziční stránku „vlastnické triády“ tak, jak byla popsána citací § 123 občanského zákoníku, jediné (současnému) vlastníku svědčí právo přímo či nepřímo ovlivňovat další právní osud jeho věci. V tomto ohledu stávající vlastnické právo skutečně absorbuje budoucí vlastnické právo budoucího kupujícího, neboť dřívější vlastník držbou věci, jejím užíváním, požíváním jejich plodů a užitků a nakládáním s věcí do budoucna určuje i její charakter podle vůle své a bez ohledu na vůli budoucího vlastníka. To ostatně vyplývá ze samotné povahy vlastnického práva jako práva absolutního, působícího vůči všem třetím subjektům, jež jsou povinni shora popsaná práva vlastníka respektovat a jejichž působení na věc lze vyloučit; v opačném případě by přicházel v úvahu postup podle § 126 občanského zákoníku.

Za směrodatnou nelze přijmout ani argumentaci stěžovatele odkazující na nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2002, č. j. IV. ÚS 512/01. Citovaný nález se týkal situace, kdy právo restituenta na uzavření dohody s povinnou osobou o vydání nemovitosti založil pravomocný rozsudek; Ústavní soud zde vyslovil, že na restituenta bylo potom třeba

nahlížet jako na osobu, již svědčí *jiné právo k pozemkům nebo stavbám* ve smyslu § 59 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon). Nelze však přehlédnout, že k převodu vlastnického práva v nyní posuzovaném případě nemusí reálně dojít, a to proto, že vůle k uzavření kupní smlouvy nemusí od žádné ze stran (např. v důsledku změny okolností) vůbec vzejít; tato vůle není, jako tomu bylo v případě citovaného nálezu, nahrazena rozhodnutím státního orgánu. O vlastnickém právu budoucího kupujícího tak lze (do okamžiku projevu vůle některé ze stran smlouvy o smlouvě budoucí k tomu, aby byla kupní smlouva uzavřena) uvažovat pouze v hypotetické rovině, a proto si ani nelze představit střet „stávajícího“ a „budoucího“ vlastnického práva. To mj. i proto, že vlastnické právo k pozemku jako celku v daný okamžik může, s výjimkou spoluvlastnictví a společného jmění manželů, svědčit právoplatně pouze jednomu subjektu (obdobně viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. 22 Cdo 382/2002, dostupný na www.nsoud.cz). Konečně, dojde-li v důsledku jednání dosavadního vlastníka ke kvalitativní změně předmětu budoucí kupní smlouvy, která není pro budoucího kupujícího akceptovatelná, může mít tato změna pouze soukromoprávní konsekvence, a to konkrétně zánik závazku ve smyslu § 50a odst. 3 občanského zákoníku, pokud okolnosti, ze kterých účastníci při vzniku závazku vycházeli, se do té míry změnily, že nelze spravedlivě požadovat, aby smlouva byla uzavřena.

Právě naposledy uvedené ustanovení § 50a odst. 3 občanského zákoníku dává odpověď na otázku, jakým způsobem právo chrání zájem budoucího kupujícího na tom, aby nebyl nucen smluvní vztah uzavřít v případě podstatné změny budoucího předmětu smlouvy (lhostejno, jaká příčina by za takovou změnou stála). Možnost využití tohoto způsobu ochrany je rozhodnutím OBÚ o povolení hornické činnosti na předmětných pozemcích nedotčena. Nadto občanský zákoník nechává stranám smlouvy o smlouvě budoucí zcela v dispozici upravit si i případné nenadálé kvalitativní změny budoucího předmětu smlouvy přímo ve smlouvě o smlouvě budoucí. Z obsahu spisu a zejména z obsahu smlouvy o smlouvě budoucí kupní však nevyplývá pro budoucího prodávajícího žádný závazek výše uvedeného typu; ostatně, i kdyby vyplýval, nebyl by z pohledu správního řízení o povolení hornické činnosti relevantní a jeho případné porušení by byly strany nuceny přenechat na pořad práva civilního.

Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že si je vědom existence dřívějšího rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2007, č. j. 11 Ca 303/2005 - 29, publikovaného pod č. 1329/2007 Sb. NSS, v němž jmenovaný soud dospěl k závěru, že účastenství v řízení podle § 17 zákona o hornické činnosti nelze odepřít pouze na základě zjištění, že osoba účastenství se domáhající nevlastní nemovitost v dobývacím prostoru. Uvedený rozsudek totiž míří na jiný typ situací, zejména k ochraně jiných osob než vlastníků pozemků v dobývacím prostoru (ať již nájemců či držitelů pozemků v dobývacím prostoru, či vlastníků pozemků s dobývacím prostorem sousedícími) před externalitami hornické činnosti (emise, apod.). Ohrožení svých práv a *právem chráněných zájmů* těmito externalitami však stěžovatel nenamítal, stejně jako neuváděl, že by mu svědčilo postavení nájemce či držitele pozemků v dobývacím prostoru, případně pozemků s dobývacím prostorem sousedících. Jediné právo, na němž své účastenství stavěl, je právo nabýt vlastnictví k pozemkům dotčeným hornickou činností na základě smlouvy o

smlouvě budoucí kupní; tento titul však, jak bylo rozvedeno výše, k účastenství podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti nepostačuje.

Pokud jde konečně o stížní námitky týkající se řešení možného střetu zájmů, ty nepokládá zdejší soud, s ohledem na výše podané odůvodnění, za relevantní, stejně jako nepovažuje za nutné blíže se zabývat otázkou potenciálního účastenství jiných osob, potažmo těch, které by (hypoteticky) svého účastenství mohly dosáhnout jednáním *in fraudem legis*.

Lze tedy uzavřít, že naplněn nebyl ani kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Městský soud tedy přezkoumatelným způsobem dospěl ke správnému závěru o zákonnosti postupu žalovaného při vydání napadeného rozhodnutí; nezbývá proto, než kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1, věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, zde nebylo prokázáno, že by mu nějaké náklady v souvislosti s tímto řízením vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. října 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu